

«بسمه تعالی»

نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	آزمون نوبت اول: دین و زندگی ۲
مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۱۰/۱۷	تعداد صفحه: ۲	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه

نمره	همه پاسخ‌ها را فقط با خودکار مشکی یا آبی و در کادر مشخص شده در پاسخبرگ بنویسید.	ردیف
------	---	------

با تدبر در آیات و حدیث به سؤالات پاسخ دهید. (۳ نمره)

۱	آیه شریفه تطهیر را تکمیل کنید: «إِنَّمَا يُرِيدُ ..... لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَ ..... تَطْهِيراً» و چه موضوعی را بیان می‌دارد؟	۱				
۱	با دقت نظر در آیه مبارکه «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ» به سؤالات زیر پاسخ دهید. الف) این آیه به کدام یک از دلایل تشکیل حکومت اسلامی اشاره دارد؟ ب) هدف از ارسال پیامبران به همراه دلایل روشن و کتاب آسمانی و میزان چیست؟	۲				
۱	حدیث نبوی «علیٌّ مع القرآن و القرآن مع علیٍّ» با کدام حدیث شریف مربوط است و علت آن چیست؟	۳				
۱/۵	درستی و نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید. الف) یکی از ویژگی‌های پاسخ به سؤال‌های اساسی این است که باید همه جانبه باشد، زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجربه و آزمون است. ب) ایمان قلبی داشتن به عادلانه بودن نظام هستی از برنامه‌های دین اسلام در عرصه عمل است. پ) تساوی زن و مرد در انسانیت مؤید اعجاز محتوایی قرآن، یعنی تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت است.	۴				
۱	گزینه‌های مناسب را انتخاب کنید. الف) بعد از آیه «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ...» کدام حدیث نبوی بیان شده است؟ ۱) «همانا این، برادر من، وصی من و جانشین من در میان شما خواهد بود.» ۲) «تو برای من به مانند هارون برای موسی هستی جز این که بعد از من پیامبری نیست.» ۳) «هر کس که من ولی و سرپرست اویم، این علی نیز ولی و سرپرست اوست.» ب) پیامبر اسلام (ص) در محبت و مدارا با مردم هنگامی که مردم در حضور ایشان درباره امور روزمره سخن می‌گفتند چه رفتاری می‌کردند؟ ۱) با آنان همراهی می‌کرد. ۲) از روی لطف و مهربانی با آنان هم سخن می‌شد. ۳) ایشان را منع نمی‌کرد مگر کار حرامی از آنان سرزند.	۵				
۲	مفاهیم و اصطلاحات زیر را تعریف کنید. الف) فطرت انسان: ب) اولی الامر:	۶				
۲	کشف ارتباط: هر یک از عبارت‌های ستون (۱) با کدام یک از عبارت‌های ستون (۲) ارتباط دارد؟ (در ستون (۲)، یک مورد اضافی است.)	۷				
۲	<table border="1"> <thead> <tr> <th>ستون (۱)</th> <th>ستون (۲)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) پیامبر (ص) یک طبیب سیار بود او خود به سراغ مردم می‌رفت. ب) دچار سقوط شدن اقوام و ملل پیشین در کلام پیامبر (ص) پ) هر کس به خانه پیامبر (ص) می‌رفت به او احترام می‌گذاشت. ت) به من ایمان نیاورده است کسی که شب را سیر بخوابد و همسایه‌اش گرسنه باشد.</td> <td>۱) محبت و مدارا با مردم ۲) سخت‌کوشی و دلسوزی در هدایت مردم ۳) تلاش برای برقراری عدالت ۴) تشویق مردم به کار و فعالیت ۵) مبارزه با فقر و محرومیت</td> </tr> </tbody> </table>	ستون (۱)	ستون (۲)	الف) پیامبر (ص) یک طبیب سیار بود او خود به سراغ مردم می‌رفت. ب) دچار سقوط شدن اقوام و ملل پیشین در کلام پیامبر (ص) پ) هر کس به خانه پیامبر (ص) می‌رفت به او احترام می‌گذاشت. ت) به من ایمان نیاورده است کسی که شب را سیر بخوابد و همسایه‌اش گرسنه باشد.	۱) محبت و مدارا با مردم ۲) سخت‌کوشی و دلسوزی در هدایت مردم ۳) تلاش برای برقراری عدالت ۴) تشویق مردم به کار و فعالیت ۵) مبارزه با فقر و محرومیت	۲
ستون (۱)	ستون (۲)					
الف) پیامبر (ص) یک طبیب سیار بود او خود به سراغ مردم می‌رفت. ب) دچار سقوط شدن اقوام و ملل پیشین در کلام پیامبر (ص) پ) هر کس به خانه پیامبر (ص) می‌رفت به او احترام می‌گذاشت. ت) به من ایمان نیاورده است کسی که شب را سیر بخوابد و همسایه‌اش گرسنه باشد.	۱) محبت و مدارا با مردم ۲) سخت‌کوشی و دلسوزی در هدایت مردم ۳) تلاش برای برقراری عدالت ۴) تشویق مردم به کار و فعالیت ۵) مبارزه با فقر و محرومیت					

«ادامه سؤالات در صفحه دوم»

نام و نام خانوادگی:		ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	آزمون نوبت اول: دین و زندگی ۲
مدت امتحان: ۸۰ دقیقه		تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۱۰/۱۷	تعداد صفحه: ۲	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه
ردیف	همه پاسخ‌ها را فقط با خودکار مشکی یا آبی و در کادر مشخص شده در پاسخبرگ بنویسید.			
۸	درک مطلب: با توجه به متن زیر، به سؤالات زیر پاسخ دهید: مهدی و مهدیه برادر و خواهر دو قلو هستند، هنگام تلاوت آیات آخر سوره آل عمران به این عبارت قرآنی رسیدند که می‌فرماید: «أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِنْكُمْ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى»: «و عمل هیچ مرد و زنی را ضایع نمی‌کنم» آن دو گفتند چه جالب، که قرآن کریم درباره زن و مرد یکسان گفته است. الف) این آیه بیانگر کدام اعجاز محتوایی قرآن است؟ ب) این آیه چه موضوعی را درباره زن و مرد بیان می‌کند؟	۱	نمره	
به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. (۴/۵ نمره)				
۹	هر کدام از عبارات‌های زیر مؤید کدام یک از جنبه‌های الگویی پیامبر اسلام (ص) است؟ الف) «دوست دارم با دلی پاک و خالی از کدورت با شما معاشرت کنم.» ب) «رنج شما برای او سخت و دشوار است و بر هدایت شما به شدت علاقمند است.»	۱	نمره	
۱۰	هر کدام از عبارات زیر به کدام آیه و یا حدیث مربوط است؟ (نام آیه و حدیث) الف) جز این که بعد از من پیامبری نیست. (ختم نبوت) ب) این مرد در حال رکوع، انگشتر خود را به من بخشید.	۱	نمره	
۱۱	هر کدام از موارد زیر به کدام یک از مسئولیت‌های مهم پیامبر (ص) اشاره دارد؟ الف) اولین و مهم‌ترین مرجع علمی برای فهم عمیق آیات الهی است. ب) پذیرش حکومت «طاغوت» و انجام دستورات وی بر مسلمانان حرام است.	۱	نمره	
۱۲	هر کدام از عبارات‌های زیر اشاره به کدام جنبه از اعجاز قرآن اشاره دارد؟ الف) سبب نفوذ خارق‌العاده این کتاب آسمانی در افکار و قلوب در طول تاریخ شده است. ب) تشبیه زمین به «ذلول» به خوبی به حرکت هموار و همراه با آرامش زمین اشاره دارد. پ) آیات قرآن دقیق‌تر از اعضای بدن با یکدیگر هماهنگی دارند و همدیگر را تأیید می‌کنند.	۱/۵	نمره	
به سؤالات زیر پاسخ کامل و تشریحی دهید. (۵ نمره)				
۱۳	چرا سؤال چگونه زیستن دغدغه انسان‌های فکور و خردمند است؟	۱	نمره	
۱۴	چرا حفظ قرآن کریم از تحریف از دلایل ختم نبوت است؟	۱	نمره	
۱۵	معجزه آخرین پیامبر الهی باید چگونه باشد؟	۱	نمره	
۱۶	اگر پیامبری در اجرای احکام الهی معصوم نباشد چه پیامدی را به دنبال خواهد داشت؟	۱	نمره	
۱۷	در کلام نبوی اگر یکی از مشرکان در بحبوحه جنگ بخواهد که در مورد حقیقت اسلام مطالبی بداند باید چه برخوردی با او داشت؟	۱	نمره	
۲۰	جمع نمره		نمره	«موفق و پیروز باشید.»

آزمون نوبت اول	دین و زندگی ۲	تاریخ امتحان ۱۴۰۱/۰۷/۰۴	مدت امتحان ۸۰ دقیقه
رشته	ریاضی فیزیک - علوم تجربی	پایه ۱۱	تعداد صفحات ۳

«راهنمای تصحیح آزمون»

پاسخ سؤال ۱:

الله (۲۵/۰ نمره) يُطَهِّرُكُمْ (۲۵/۰ نمره) عصمت اهل بیت (ع) (۵/۰ نمره) (صفحه ۷۰ - درس ۵)
ترجمه آیه: «همانا خدا اراده کرده که دور گرداند از شما اهل بیت پلیدی و ناپاکی را و شما را کاملاً پاک و طاهر قرار دهد.»

پاسخ سؤال ۲:

الف) ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام (۵/۰ نمره)
 ب) برقراری عدالت توسط مردم (۵/۰ نمره) (صفحه ۵۱ - درس ۴)
ترجمه آیه: «به راستی که پیامبران را همراه با دلایل روشن فرستادیم و همراه آنان کتاب آسمانی و میزان نازل کردیم تا مردم به اقامه عدل و داد برخیزند.»

پاسخ سؤال ۳:

حدیث ثقلین (۵/۰ نمره) زیرا امام علی (ع) از اهل بیت (ع) است و در کنار قرآن مصداق ثقلین می‌باشند. (۵/۰ نمره)
ترجمه حدیث: «علی با قرآن است و قرآن با علی است.» (صفحه ۶۷ و ۸۱ - درس ۵ و ۶)

پاسخ سؤال ۴:

الف) غلط (۵/۰ نمره) (صفحه ۱۴)

دقت شود: وقتی می‌گوییم همه جانبه باشد این جملات باید ذکر شود: «به طوری که نیازهای مختلف انسان به صورت هماهنگ پاسخ دهد؛ زیرا ابعاد جسمی و روحی، فردی و اجتماعی و دنیوی و اخروی وی، پیوند و ارتباط کامل و تنگاتنگی با هم دارند و نمی‌توان برای هر بعدی جداگانه برنامه‌ریزی کرد و اگر بگوییم «کاملاً درست و قابل اعتماد باشد این جملات باید ذکر شود: زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجربه و آزمون است در حالی که عمر محدود آدمی برای چنین تجربه‌ای کافی نیست، به خصوص که راه‌های پیشنهادی همه بسیار زیاد و گوناگون‌اند.»

ب) غلط (۵/۰ نمره) (صفحه ۲۴)

باید دقت کنیم: که به این موارد باید ایمان قلبی داشته باشیم و در مرحله عمل نیست:

۱- خدای یگانه و دوری از شرکت، ۲- فرستادگان الهی راهنمایان دین، ۳- سرای آخرت و پاداش حسابرسی عادلانه، ۴- عادلانه بدن نظام هستی

پ) صحیح (۵/۰ نمره) (صفحه ۴۱ و ۴۳ - درس ۳)

دقت شود که «تساوی زن و مرد در انسانیت مربوط به اعجاز محتوایی قرآن، یعنی تأثیرناپذیری در عقاید دوران جاهلیت است، زیرا درباره حقوق برابر انسان‌ها چه مرد و چه زن سخن گفته است.»

پاسخ سؤال ۵:

الف) گزینه ۳ (۵/۰ نمره)

«هر کس که من مولی و سرپرست اویم، این علی نیز ولی و سرپرست اوست.» (صفحه ۶۸ و ۶۹)
بعد از نزول آیه: «یا ایها الرسول بلغ...» حدیث غدیر: «من کنت مولاه فهذا علی مولاه.» «هر کس که من ولی و سرپرست اویم این علی نیز ولی و سرپرست اوست.»

مدت امتحان	تاریخ امتحان	دین و زندگی ۲	آزمون نوبت اول
۸۰ دقیقه	۰۴/۱۰/۱۷	ریاضی فیزیک - علوم تجربی	رشته
تعداد صفحات	پایه		
۳	۱۱		

«راهنمای تصحیح آزمون»

ب) گزینه ۲ (۵/۵ نمره)

(از روی لطف و مهربانی با آنان هم سخن می‌شد.) (صفحه ۷۷)

- رفتار پیامبر (ص) با مردم
- ← اگر درباره آخرت حرف می‌زدند با آنان همراهی می‌کرد.
  - ← اگر درباره خوردنی و آشامیدنی و سایر امور روزمره سخن می‌گفتند از روی لطف و مهربانی با آنان هم سخن می‌شد.
  - ← وقتی در حضور ایشان، شعر می‌خواندند، یا از گذشته خود می‌گفتند آنان را منع نمی‌کرد، مگر این‌که کار حرامی مانند غیبت کردن از آنان سر می‌زد، در این موارد بود که آنان را از ادامه بحث باز می‌داشت.

پاسخ سؤال ۶:

الف) وقتی از فطرت انسان سخن می‌گوییم، منظور از آفرینش خاص انسان و ویژگی‌هایی است که خداوند در اصل آفرینش وی قرار داده است (۵/۵ نمره) و انسان‌ها با این ویژگی‌ها شناخته می‌شوند (۵/۵ نمره) (صفحه ۲۴ - درس ۲)

- برخی از ویژگی‌های فطری انسان
- ← از سرمایه تفکر و قدرت اختیار برخوردارند.
  - ← فضیلت‌های اخلاقی مانند عدالت خواهی را دوست دارند.
  - ← از رذایل اخلاقی مانند ظلم، حسادت و دروغ بیزارند.
  - ← به دنبال زیبایی‌ها، خوبی‌ها و کمالات نامحدودند.
  - ← از فنا و نابودی گریزان و در جست‌وجوی زندگی جاودانه‌اند.

ب) همان‌طور که در آیه اطاعت و حدیث جابر آمده است همان امامان معصوم یا همان جانشینان پیامبر (ص) هستند (۵/۵ نمره) که اطاعتشان مانند اطاعت از خدا و رسولش واجب است. (۵/۵ نمره) (صفحه ۶۱ - درس ۵)

پاسخ سؤال ۷:

- الف ← ۲ (سخت‌کوشی و دلسوزی در هدایت مردم) (۵/۵ نمره) (صفحه ۷۷ - درس ۶)
- ب ← ۳ (تلاش برای برقراری عدالت) (۵/۵ نمره) (صفحه ۷۵ و ۷۶ - درس ۶)
- پ ← ۱ (محبت و مدارا با مردم) (۵/۵ نمره) (صفحه ۷۶ و ۷۷ - درس ۶)
- ت ← ۵ (مبارزه با فقر و محرومیت) (۵/۵ نمره) (صفحه ۷۸ - درس ۶)

پاسخ سؤال ۸:

الف) تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت (۵/۵ نمره)

ب) تساوی زن با مرد در انسانیت (۵/۵ نمره) (صفحه ۴۱ و ۴۳ - درس ۳)

پاسخ سؤال ۹:

الف) محبت و مدارا با مردم (۵/۵ نمره) (صفحه ۷۶ و ۷۷ - درس ۶)

ب) سخت‌کوشی و دلسوزی در هدایت مردم (۵/۵ نمره) (صفحه ۷۷ - درس ۶)

دقت شود: در این بخش یعنی سخت‌کوشی .... ۲ آیه قرآن و یک حدیث علوی و دو حدیث نبوی وجود دارد که به این موضوع اشاره دارد. (حتماً مطالعه شود).

مدت امتحان	تاریخ امتحان	دین و زندگی ۲	آزمون نوبت اول
۸۰ دقیقه	۰۴/۱۰/۱۷	ریاضی فیزیک - علوم تجربی	رشته
تعداد صفحات	پایه		
۳	۱۱		

«راهنمای تصحیح آزمون»

پاسخ سؤال ۱۰:

- الف) حدیث منزلت (۵/۵ نمره) (صفحه ۶۷ و ۶۸ - درس ۵)
 ب) آیه ولایت (۵/۵ نمره) (صفحه ۶۵ - درس ۵)

پاسخ سؤال ۱۱:

- الف) مرجعیت دینی (یا: تعلیم و تبیین مفاهیم قرآن) (۵/۵ نمره) (صفحه ۴۹ - درس ۴)
 ب) اجرای قوانین الهی با تشکیل حکومت اسلامی (یا: ولایت ظاهری - پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت) (۵/۵ نمره) (صفحه ۴۹ و ۵۰ - درس ۴)

پاسخ سؤال ۱۲:

- الف) اعجاز لفظی (یا زیبایی لفظی) (۵/۵ نمره) (صفحه ۴۰ - درس ۳)
 ب) اعجاز محتوایی (یا ذکر نکات علمی بی سابقه) (۵/۵ نمره) (صفحه ۴۱ و ۴۲ - درس ۳)
 پ) اعجاز محتوایی (یا: انسجام درونی در عین نزول تدریجی) (۵/۵ نمره) (صفحه ۳۹ و ۴۰ - درس ۳)

پاسخ سؤال ۱۳:

زیرا از آن جهت جدی است که انسان فقط یک بار به دنیا می‌آید و یک بار زندگی در دنیا را تجربه می‌کند (۵/۵ نمره) بنابراین در این فرصت تکرار نشدنی، باید از بین همه راه‌هایی که پیش‌روی اوست راهی را برای زندگی انتخاب کند که به آن مطمئن باشد تا بتواند با بهره‌مندی از سرمایه‌های خدادادی به هدف خلقت برسد. (۵/۵ نمره) (صفحه ۱۴ - درس ۱)

پاسخ سؤال ۱۴:

زیرا با تلاش و کوشش مسلمانان و در پرتو عنایت الهی و با اهمیتی که پیامبر اکرم (ص) در جمع‌آوری و حفظ قرآن داشت (۵/۵ نمره) این کتاب دچار تحریف نشد و هیچ کلمه‌ای بر آن افزوده یا از آن کم نگردید به همین جهت این کتاب نیازی به «تصحیح» ندارد و جاودانه باقی خواهد ماند. (۵/۵ نمره) (صفحه ۲۹ - درس ۲)

پاسخ سؤال ۱۵:

- ۱- مردم زمان خودش به معجزه بودن آن اعتراف کنند و آن را فوق توان بشری بدانند. (۵/۵ نمره)
- ۲- آیندگان هم معجزه بودن آن را تأیید کنند. (۵/۵ نمره) (صفحه ۳۷ - درس ۳)

پاسخ سؤال ۱۶:

امکان دارد که کارهایی مخالف دستورهای الهی انجام دهد (۵/۵ نمره) و مردم نیز از او سرمشق بگیرند و مانند او عمل کنند و به گمراهی دچار شوند. (۵/۵ نمره) (صفحه ۵۳ - درس ۴)

پاسخ سؤال ۱۷:

او در پناه اسلام است تا کلام خدا را بشنود، اگر اسلام را پذیرفت، او هم برادر دینی شماس است (۵/۵ نمره) و اگر قبول نکرد، او را به جایی که احساس امنیت می‌کند، برسانید و پس از آن از خدا برای غلبه بر او یاری بجوئید. (۵/۵ نمره) (صفحه ۷۸ - درس ۶)

مسئول درس: مرتضی محسنی کبیر